

Svar på fullmäktigemotion 3/2022: Fullmäktigemotion för underhåll av isplaner och -banor med frivilliga krafter

Bildnings- och fritidsnämnden 12.12.2024 § 87
145/10.03.01.03/2022

Beredare	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Bildnings- och fritidsnämnden beslutar ge svaret enligt redogörelsedelen på fullmäktigemotion 3/2022: Underhåll av isplaner och -banor med frivilliga krafter och föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.
Behandling	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari närvarade vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.
Beslut	Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget.
För kännedom	-

Redogörelse

Kyrksläotts kommuns skridskoplansnätverk består av tjugo (20) skridskoplaner och rinkar. Underhållet av skridskoplanerna baserar sig på de av bildnings- och fritidsnämnden 9.6.2021 godkända klassificeringarna för skötsel av idrottsanläggningar. Underhållet genomförs med ett beställar-producentavtal av samhällstekniska underhållstjänster, och aktuella underhållsuppgifter finns i tjänsten ulkoliikunta.fi.

Förhållandena för vintermotion i Kyrkslätt är mycket beroende av vädret. Vissa år blir vintersäsongen kort, vilket innebär utmaningar för att frysa och underhålla skridskoplaner. På basis av responsen från kommuninvånarna och en utredning av idrottsanläggningarna år 2019 upplevs skridskoåkningsmöjligheter som viktiga närtjänster särskilt för barnfamiljer, barn och unga.

I fullmäktigemotionen begärdes en utredning om hur frivilliga aktörer kan utnyttjas vid frysning och underhåll av skridskoplaner. Dessutom ombads man utreda möjligheterna att förverkliga långfärdsskridskobanor på isen på Kyrksläotts sjöar med hjälp av frivilliga krafter samt utvärdera metoder för att stöda frivilliga, till exempel i form av utbildning eller avtal om köpta tjänster.

Förutsättningar för anläggande av en långfärdsskridskobana

Långfärdsskridskoåkning definieras som skridskoåkning på plogade naturisar samt frusna isbanor. På plogade isvägar kan man förutom att åka skridskor i allmänhet bland annat gå, cykla och åka sparkstötting. Långfärdsskridskoåkning åker man på fria och oplogade naturisar, och säkerhetsutrustningen är noggrant fastslagen och man åker aldrig ensam ut på isen.

Platsen för anläggande av en långfärdsskridskobana ska planeras och utredas omsorgsfullt på förhand. De långfärdsskridskobanor som anläggs på sjöis ska framför allt ses ur säkerhetsperspektiv, där man bland annat ska ta hänsyn till isens tjocklek och hållfasthet, vattenströmmar samt

temperaturväxlingar. Dessutom ska eventuella användningstillstånd för markområden och vattendrag, eventuella miljöstillstånd för användning av materiel samt tjänstens tillgänglighet inklusive parkeringsområden bedömas. Dessutom ska man i planeringen ta ställning till andra kringtjänster, såsom toaletter och avfallshantering.

Enligt konsumentskyddslagen (920/2011) ska den som upprätthåller en långfärdsskridskobana säkerställa tjänstens säkerhet. Detta inkluderar bland annat mätningar av isens bärkraft, säkerhetsanvisningar samt ruttmarkeringar och skyltar. Dessutom ska väderförhållandena kontinuerligt följas upp och av arbetstagarna krävs kunskaper om bedömning av isens bärkraft, räddning och hantering av den materiel som används på isen samt beaktande av säkerhetsaspekter. Arbetena på isen ska i regel utföras i par för att säkerställa arbets säkerheten. För närvarande har Kyrksläotts kommun ingen materiel som lämpar sig för anläggande och underhåll av långfärdsskridskobanor, och inte heller den nuvarande personalresursen möjliggör att man koncentrerar sig på dessa uppgifter.

Frivilligarbete med anläggande av skridskoplaner och långfärdsskridskobanor

Lyckad frivilligverksamhet kan främja gemenskap och erbjuda kommuninvånarna möjlighet att delta i utvecklingen av sitt eget bostadsområde. Frysning och underhåll av skridskoplaner och -banor förutsätter dock yrkeskunskaper och särskild omsorg om säkerheten i arbetet.

I arbetarskyddslagen (738/2002) definieras arbetsgivarens skyldigheter så att arbetsgivaren ska sörja för sina arbetstagares säkerhet och hälsa i arbetet. Detta innebär att arbetsgivaren ska förutse och förebygga risker i anslutning till arbetet, organisera en trygg arbetsmiljö, utbilda och ge anvisningar till arbetstagarna, övervaka att arbetarskyddet förverkligas samt göra arbetstagarna förtrodda och sörja för välbefinnandet. Arbetsgivaren ansvarar i sin helhet för att dessa skyldigheter uppfylls. Även om frivilligverksamhet inte är traditionellt avlönat arbete friar den inte kommunen från ansvar för säkerheten i frivilligarbetet. Det bör också beaktas att Kyrksläotts kommun för närvarande inte har tillräckligt med personalresurser för att samordna frivilligverksamhet eller utbilda frivilliga.

Det är möjligt att helt lägga ut anläggandet och underhållet av skridskoplaner och långfärdsskridskobanor på entreprenad så att huvudmannen för skridskoplanen eller -banan i sin helhet ansvarar för genomförandet och underhållet av tjänsten samt för användnings- och användarsäkerheten i enlighet med konsumentskyddslagen. Till exempel i Kyrkslätt finns det för närvarande två skridskoplaner, vars underhåll och säkerhet helt och hållet sköts av en utomstående aktör och som baserar sig på ett arrendeavtal.

Sammandrag

Konsumentskyddslagen (920/2011) förpliktar den som upprätthåller skridskoplaner och långfärdsskridskobanor att sörja för tjänstens säkerhet. Lagen gäller såväl företag, kommuner som föreningar och frivilliga aktörer som tillhandahåller tjänster för andra än sina egna medlemmar eller verksamheten jämföras med näringsverksamhet.

Enligt utredningen är det möjligt att låta frivilliga aktörer delta i underhållet av skridskoplaner och långfärdsskridskobanor under vissa förutsättningar.

Om kommunen beslutar att lägga ut underhållet på entreprenad till frivilliga eller nya samarbetspartner, ska de ges ett helhetsansvar för genomförandet och säkerheten av tjänsten i enlighet med konsumentskyddslagen.

Om kommunen har för avsikt att stöda frivilliga aktörer t.ex. genom samarbetsavtal, ska den utarbeta tydliga principer för att stödja verksamheten. Detta förutsätter också att tillräckliga personalresurser reserveras för beredningen och uppföljningen av avtalen samt att årliga anslag reserveras för att säkerställa verksamhetens kontinuitet.

Kyrksläpps kommuns strategiska investeringar i idrotts- och rekreationsområden planeras för ett tidsspänn om fem år. I budgeten för 2025 har anslag reserverats för planering av en konstisplan. Dessutom har för år 2027 reserverats ett anslag för utredning av möjligheterna till långfärdsskridskoåkning som en del av utvecklingen av användningen av Syväjärvi badstrand året om.

Det är viktigt att kommunen gör strategiska val om vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla vintermotion, så att investeringarnas effekter på bästa möjliga sätt riktas mot kommuninvånarnas rörlighet.

Beslutshistoria

Kommunfullmäktige 31.01.2022 § 10

Markus Myllyniemi och De Grönas fullmäktige-grupp lämnade följande motion vid kommunfullmäktiges sammanträde 31.1.2022:

”Vinteridrottens och utomhusmotionens roll har framhävts mer än tidigare under coronatiden, då inomhusmotionsplatserna har stängts på grund av begränsningsåtgärderna. Isplanerna har varit i särskilt hård användning under de senaste åren och kommuninvånarna har på olika håll i vår kommun gett respons om deras dåliga skick. Kyrksläpps kommun upprätthåller totalt 16 isplaner och fyra ishockeyrinkar. Dessa börjar isas antingen genast då det är möjligt eller efter att platserna som prioriteras i skötselklassificeringen har satts i skrinbart skick.

På grund av begränsningar som har att göra med tjänstetid, inleds isningen i praktiken inte omedelbart då köldperioden har börjat, utan den inledande isningen inleds först dagar efter att det för första gången skulle ha varit möjligt. I skötselklassificeringen fastställd underhållsning kan inte heller genomföras varje dag, vilket försvagar planernas skick. Problemet beror på resursbrist och mildare vintrar än tidigare, på grund av vilket den bästa tiden för isning av planerna är utanför tjänstetid på kvällen och natten.

I många av Finlands kommuner har man löst problemet genom att ta med tredje sektorn i isningsarbetet. Så gör man redan nu i Kyrkslätt på de isplaner som kommunen inte längre upprätthåller. Trots invånarnas kontinuerliga försök har man inte låtit frivilligaktörer delta i isningen av planer som underhålls av kommunen även om arbetsinsatsen som de erbjuder skulle möjliggöra både att planerna skulle vara i bättre skick och kunna öppnas tidigare.

I Kyrkslätt underhåller frivilliga aktörer också flera långfärdsskridskobanor på sjöar och de är oerhört populära bland lokala invånare och besökare. Banorna plogas dock endast sporadiskt och det är inte säkert att de är öppna. En motsvarande isbana på till exempel Tusby träsk har blivit en turistattraktion som gynnar såväl invånare, turister som områdets företagare.

Vi undertecknade fullmäktigeledamöter föreslår att Kyrksläotts kommuns idrottsväsende:

- Skriver till åtgärder för att ta med frivilliga aktörer, såsom byaföreningar, idrottsföreningar och oregistrerade invånarföreningar i underhålls- och isningstakon på alla kommunens isplaner.
- Utreder möjligheten att öppna långfärdsskridskobanor på isen på Kyrksläotts sjöar som i huvudsak skulle upprätthållas med frivilliga krafter.
- Undersöker möjligheten att stöda ovan nämnda frivilliga instanser bland annat genom att erbjuda dem utbildning och finansiellt stöd till exempel genom avtal om köpt tjänst.

Markus Myllyniemi & De Grönas fullmäktige-grupp”

Utöver av Markus Myllyniemi hade motionen undertecknats av följande fullmäktigeledamöter: Saara Huhmarniemi, Ronja Karkinen, Elina Kärkimaa, Sanni Jäppinen, Maarit Orko, Miisa Jeremejew, Johanna Fleming, Josephine Frimodig, Ville Salminen, Liisa Kosonen, Jerri Kämpe-Hellenius, Katja Ylisiurua, Marjut Frantsi-Lankia och Anneli Granström.

Beslut

Kommunfullmäktige sänder motionen till kommunstyrelsen för beredning.